

3210. 242

652
16

Disputatio

DE
BONORVM POSSESSIONIBVS:

Quam,

DEO PROPITIO:

PRÆSIDÈ

CLARISSIMO ET CONSUL-
TISSIMO VIRO, D. IOHANNE HAR-
PRECHTO, V. I. D. præstantissimo, Domino ac fau-
tore suo perpetua obseruantia honorando, 28. die
Decembris, hora locoq; solitis, ordinarij exer-
citiij gratiâ, pro tenuitate ingénij defen-
dere conabitur

VITVS, ROTH VVEISSEN
burgensis Noricus.

T V B I N G A E,
Apud Georgium Gruppenbachium.

ANNO M. D. X C.

VIRTUTE, PRVDEN-
TIA MAGNOQVE RERVM VSV
PRAESTANTISSIMO
VIRO;

DOMINO IOHANNI ROTH,
ORDINIS SENATORII APVD VVEIS-
senburgenses Noricorum primario, Parenti
suo summa animi pietate
colendo

H A S C E

*Studiorum Iuris primitias grati obsequij & de-
bita obseruantia ergo*

OFFERT AC DEDICAT

Vitus Roth.

DISPV TATIO DE
BONORVM POSSES-
sionibus.

T H E S I S I.

BV S bonorum possessionis est introdu-
ctum à Prætore, emendandi vel supplendi
veteris iuris gratiâ.

*In princ. Inst. de bonor. possess. l. ius au-
tem ciuile. 7. §. 1. ff. de Inst. & iure.*

2.

Aliquando tamen neq; emendandi neq; impu-
gnandi veteris iuris, sed magis confirmandi gratiâ
Prætor bonorum possessionem pollicetur.

§. 1. Inst. h. t.

3.

Est autem bonorum possessio, ius persequendi, re-
tinendiq; patrimonij, siue rei, quæ cuiusq; cum mo-
ritur, fuit.

l. 3. §. bonorum. ff. de bon. poss.

4.

Bona hîc intelligimus non deducto ære alieno;
sed vniuersum patrimonium, commoda atq; incom-
moda hereditaria continens.

l. 1. & 3. in princ. ff. eod.

5.

Hîc quæri solet; nunquid statuta de herede lo-
quentia, bonorum possessorem quoq; comprehen-
dant? Atq; explosa quorundam inter materiam fa-

A 2 uorabi,

uorabilem, & odiosam distinctione; aientem probamus laudamusq; sententiam.

l. Prator. 117. ff. de R. I. l. heredis. 170. ff. de verb.

signif.

6.

Duplex porrò est bonorum possessio. Quædam competit factò testamento: Quædam non factò testamento.

In princ. Inst. h. t. l. 1. ff. quis ordo in bon. poss. seruetur.

7.

Hæ duæ subdividuntur: Aliæ enim sunt ordinariæ: Aliæ extraordinariæ.

§. sed eas. vers. aliam. Inst. h. t. iuncto. §. septima. cas. infra eod.

8.

Ordinaria bonorum possessio dicitur; quæ est fundata in certa & expressâ parte edicti Pratoris; ita quòd certum nomen habeat: & conceditur cum plena causæ cognitione.

l. 3. §. si causa. ff. de bon. poss. & glossa ibid. & l. 2. §. 1. & 2. ff. quis ordo in bon. poss. ser.

9.

Duæ sunt hodiè ex testamento ordinariæ bonorum possessiones. Prima vocatur contra tabulas.

§. sunt autem. Inst. h. t. & ibi Interpp.

10.

Datur hæc liberis præteritis tam emancipatis, quàm non emancipatis. *a.* Quin etiam patronis, *b.* & parentibus. *c.*

a) Myn-

a) Mynsing. d. §. Inst. eod. l. 1. in prin. & §. 6. ff. de bon. poss. contra tab.

b) §. 1. Inst. de succèss. libertorum.

c) l. 1. ff. si quis à parentibus manumiss. sit.

11.

Quamvis enim liberi præteriti iure civili possint testamentum dicere nullum: tamèn plerunq; honestius & vtilius est agnoscere hanc bonorum possessionem; quàm testamentum nullum dicere.

In princ. Inst. de exheredatione liber. Mynsing. ad § sunt autem. Inst. de bon. poss. n. 1. & 2.

12.

Illos autem liberos intelligimus, qui sunt naturales & legitimi simul. Nam soli naturales, sicut & adoptiui, nouissimo iure, hoc ius non habent.

l. 1. in prin. iuncta glossa. ff. de bon. poss. contra tab. l. cum in adoptiuis 10. §. Sed ne articulum, C. de adoptionib.

13.

Altera bonorum possessio ex testamento, est secundum tabulas; quæ datur omnibus iure scriptis heredibus, & nuncupatiuis.

d. §. sunt autem. Inst. h. t. l. 2. C. de bon. poss. secundum tab.

14.

Ab intestato quatuor bonorum possessiones hodiè in vsu sunt, cæteris ab Imperatore abrogatis.

§. sed eas quidem. Inst. de bon. poss. l. 1. §. 1. ff. unde liberi.

15.

Prima est, VNDE LIBERI; quæ principaliter introducta est, propter filios emancipatos; qui lege 12. tabularum ad successionem paternam ab intestato non admittebantur.

S. emancipati Inst. de hereditatib. quæ ab intestato deferuntur. VVesemb. in parat. t. unde liberi.

16.

Secunda, VNDE LEGITIMI; quæ datur agnatis per virilem sexum descendantibus,

S. 1. Inst. de bon. poss. t. t. ff. unde legitimi.

17.

Hodie omnes tam cognati, quam agnati sunt legitimi.

Novel. 118. c. 4.

18.

Tertia est, VNDE COGNATI; quam Prætor dat cognatis, non extantibus agnatis, excluso fisco.

S. sed eas. Inst. de bon. poss. t. t. unde cognati.

19.

Quarta est, VNDE VIR ET VXOR; per quam deficientibus consanguineis, agnatis & cognatis, vir ad successionem vxoris vocatur, & vice versa; etiam fisco excluso.

d. s. sed eas. Inst. h. t. t. C. unde vir & vxor.

20.

Quæstio hîc occurrit; vtrum bonorum possessor directum, an utile dominium consequatur? Illud utile dominium consequi, defendere conabimur.

arg. l. nemo. ff. de Reg. iuris.

21. Et

21.

Et hæc de ordinarijs bonorum possessionibus: Iam de extraordinarijs sequitur: Quæ nulla certa editi parte, vel ad testamentum, vel ad causam intestati adiunguntur: sed ex nouis legibus, prout quæq; res incidit, extra ordinem dantur.

S. septima. Inst. de bon. poss. VVesemb. in parat. h. t. n. 9.

22.

Prima extraordinaria bonorum possessio dicitur, VT EX LEGIBVS, VEL, QVIBVS EX LEGIBVS.

d. s. septima. Inst. h. t. & t. t. ff. ut ex legib. & scis. bonorum possessio detur.

23.

Datur autem, quoties ex nouis legibus bonorum possessio in genere, non in specie, seu in indiuiduo defertur ex testamento, vel ab intestato.

Glossa in l. certum. s. C. unde legitimi. Schneid. in d. s. septima. n. 3. Inst. h.

24.

Secunda dicitur CARBONIANA, dicta à Prætorè Carbone.

Secundum glossam rubricæ. ff. & C. de Carboniano edito.

25.

Datur hæc filio impuberi; quando ei quæstio status & hereditatis simul mouetur.

t. t. ff. de Carboniano edito.

26.

Nam Prætoris decreto interim impubes mittitur in possessionem defuncti: donec quæstio status deci-

B 4 datur:

datur: & differtur hæc quæstio vsq; ad tempus pubertatis.

l. 1. in prin. ff. de Carb. edicto. Schneid. precitato loco, n. 6.

27.

Ea tamen conditione datur ei hæc possessio: vt priùs præstet cautionem de bonis hereditarijs restituendis; si apparuerit, eum non esse filium,

d. l. 1. s. Eum qui. ff. d. t.

28.

Nam eum, qui controuersiam facit, si pro pupillo satis ei non detur, simul in possessione eorum bonorum esse, Prætor iubet.

d. l. 1. ff. de Carb. edicto.

29.

Tertia extraordinaria bonorum possessio datur VXORI, VENTRIS NOMINE, VEL VTERI, QUEM GERIT: quando scilicet post mortem mariti Mulier dicit, se esse prægnantem.

l. 1. in prin. ff. de ventre in possess. mittendo.

30.

Tunc enim fauore partus in possessionem bonorum mariti mittitur: & interim curator bonis datur: qui viduæ præstet alimenta, & ad edendum partum alia necessaria, pro facultatibus & dignitate defuncti mariti.

d. l. 1. s. mulier. 19. ff. de vent. in possess. mittendo.

31.

Tamdiu aurem venter in possessione esse debet, donec pariat, aut omninò constet, eam non esse grauidam.

d. l. 1. s. tamdiu. 27. ff. d. t.

32.

Quarta extraordinaria bonorum possessio dicitur, LITIS AGNOSCENDÆ SIUC ORDINANDÆ GRATIA.

Schneid. ad S. septima. n. 11. Myns. ibid. n. 7.

33.

Datur hæc filio emancipato exheredato vel præterito, ad consequendam facultatem intentandi querelam inofficiosi testamenti: ad quam aliàs emancipatus de l. 12. tab. non admittebatur: cum querela inofficiosi testamenti sit iuris ciuillis: ius ciuile autem emancipatum non agnoscat.

Myns. & Schneid. in d. S. septima. in fine Inst. h. t.

34.

Cum igitur plures successionum species Prætor introduxisset: & in vnaquaq; specie sæpè plures extent dispari gradu personæ: petendæ bonorum possessioni certum tempus præfinit.

§. cum igitur. Inst. h. t.

35.

Idq; eâ potissimùm de causa: ne creditorum actiones differrentur: sed haberent, quos conuenient.

d. s. cum igitur. Inst. eod.

36.

Liberis itaq; & parentibus, tam naturalibus, quam adoptiuis, in petenda bonorum possessione utilis anni spacium; cæteris agnatis, vel cognatis, centum dierum dedit.

Sæpè d. s. cum igitur. vers. liberis. & s. ult. Inst. d. t. l. 1. s. largius. ff. de success. edict.

A 5.

37. Si

37.

Si quis autem bonorum possessionem sibi competentem repudiauerit: aut intra prædictum tempus non petierit: ius suum petitionis perdit: eiusdemque gradus personis accrescit.

d. S. cum igitur. vers. & si intra. Inst. de bon. poss.

38.

Vel si nullus alius sit in eodem gradu: cæteris in gradu proximè sequentibus, bonorum possessionem perinde ex successorio edicto Prætor pollicetur; ac si is, qui præcedebat, ex eo numero non esset.

Per d. S. cum igitur. in fin. & S. seq. h.

39.

Hodie solennitates, quæ veteri iure circa petendam bonorum possessionem necessariæ erant, non obseruantur: sed sufficit, quòd intra tempora statuta, quis adeat iudicem competentem, & coram eo, quocumque modo suam voluntatem declaret.

l. fin. C. qui admitti ad bon. poss. possunt. S. ult. Inst. h. t.

40.

Denique non incitè, aut incommodè quæri potest; An hodie bonorum possessiones sint sublatae? an item sint necessariæ? Illud cum plerisque Doctoribus negamus: hoc verò, non indistinctè tamen, affirmamus.

Vide Melch. Kling. in Inst. h. t. n. 11 & 12. Schneid. ibid. s. ult. n. 8. & seqq. Glos. Bart. & Dd. in l. fin. C. unde legitimi &c.

πρόσρῳα.

πρόσρῳα.

CORONIDIS ET SV
PERPONDII VICE
annexa.

I.

Possessionem in suum heredem absque noua apprehensione non continuari, statuimus.

Arg. l. possideri. 3. S. 1. ff. de acquir. vel amit. possess. & l. licet. 4. C. eod.

II.

Dominium regulariter sine possessione acquiri non posse, iudicamus.

Franc. Hotoman. in quest. illust. q. 11.

III.

Dominum territorij deprædato rapinam in territorio suo commissam refarcire teneri, asserimus: damnumque rapinae non iuramento, sed testibus probandum esse, concludimus.

Arg. l. 1. S. quies quoque popularium. 12. ff. de offic. praefecti urbi. l. praes. 3. in fine. & l. congruit. 13. ff. de offic. praesid. l. 2. S. pro limitaneis. 8. C. de offic. praefect. praetorio Africa &c. Felin. in c. licet causam. n. 12. de probat. & in c. postulasti. n. 8. de for. compet. Vide And. Geil. lib. 2. obs. 64. n. 1. 2. & seqq. &c.

F I N I S.